

1 FINANSIERINGSPOLITIK

2 En ordentlig finansiering af vores uddannelsesinstitutioner er grundlaget for
3 kvalitetsuddannelser, for gode fysiske rammer og for et inspirerende studiemiljø. Ordentlig
4 finansiering garanterer ikke automatisk alt dette, men er en forudsætning herfor.

5 Ikke alene størrelsen af finansiering, men også den måde hvorpå midlerne tildeles vores
6 institutioner har betydning for vores uddannelse. Bestemte finansieringsformer tilgodeser
7 visse aspekter på bekostning af andre. Dette er vigtigt at være opmærksom på.

8 Uanset hvordan vores uddannelser er finansieret mener DSF grundlæggende at finansieringen
9 af alle uddannelser skal være tilstrækkelig. Herved forstås, at der skal være økonomi til en
10 passende mængde undervisning, vejledning, feedback og til at stille de faciliteter til rådighed,
11 som vores uddannelser kræver. Det gælder også, at der skal være ressourcer til at sikre et godt
12 studiemiljø på uddannelsesinstitutionerne, og gøre dem tilgængelige for personer med
13 funktionsnedsættelse. Ligeledes skal den forskning, som danner grundlaget for
14 forskningsbaseringen af vores uddannelser også være tilstrækkeligt finansieret, således at alle
15 uddannelser og fagområder oplever en tilfredsstillende forskningsdækning.

16 Hvordan vores uddannelser tilrettelægges er et lokalt anliggende. Undervisningsformer og
17 omfang skal være bestemt af fagligt og didaktisk hensyn, og ikke kompromitteret af
18 økonomiske hensyn.

19 Fordelingen af midlerne internt på uddannelsesinstitutionerne er et lokalt anliggende. En
20 kvalificeret og retfærdig intern fordeling forudsætter en demokratisk indretning af vores
21 uddannelsesinstitutioner. Studerende og ansatte skal inddrages i og have indflydelse på
22 fordelingen af midler.

23 En ordentlig og tilstrækkelig finansiering er dog desværre langt fra tilfældet i dag. Vores
24 uddannelsesinstitutioner oplever en høj grad af underfinansiering, og vi har de senere år
25 oplevet markante nedskæringer på både uddannelse og forskning. Fra 2010 til 2017 er det
26 samlede tilskud til universiteterne (uddannelsestilskud + basismidler) pr. heltidsstuderende
27 faldet med 22,7 %. Ser man udelukkende på uddannelsestilskuddet pr. heltidsstuderende i
28 samme periode er faldet 13,6 % (beregnet ud fra finansloven 2016). Det betyder at
29 universiteterne i 2017 skal uddanne fem studerende for de samme midler, som de i 2010 havde
30 til at uddanne fire studerende for. Dette medfører åbenlyse kvalitetsforringelser på vores
31 uddannelser, da der er grænser for i hvor høj grad man kan benytte sig af stordriftsfordele og
32 andre effektiviseringer, før det går ud over kvaliteten.

33 DSF er bekymret for, at der i den nuværende politiske situation ikke er udsigt til stigning i
34 midler. DSF mener at der skal tilføres flere midler til sektoren, således at den negative
35 udvikling vendes og der bliver flere midler til rådighed pr. heltidsstuderende.

36 Derfor mener DSF:

- 37 • At tilstrækkelig finansiering er grundlaget for kvalitetsuddannelser.

- 38 • At undervisningsformer og omfang skal være bestemt af fagligt og didaktisk hensyn, og
- 39 ikke kompromitteres af økonomiske hensyn.
- 40 • At den interne fordeling af midler skal være demokratisk forankret.
- 41 • At nedskæringer skal stoppes og sektoren tilføres flere midler.

42 **Finansieringsformer**

43 **Uddannelsestilskud**

44 **STÅ-taxameter**

45 Langt størstedelen af det offentlige uddannelsestilskud tildeles i form af STÅ-taxameteret.

46 Vores uddannelsesinstitutioner tildeles et bestemt beløb hver gang en studerende har fuldført
47 60 ECTS-point svarende til et studenterårsværk (STÅ).

48 Der er grundlæggende positive aspekter ved at finansieringen følger den studerende. Det kan
49 sikre, at der altid er midler til rådighed for den enkeltes uddannelse uanset optagets størrelse.
50 Samtidigt er STÅ gennemskueligt og forholdsvis administrativt simpelt at håndtere.

51 Alligevel er der en række problemer ved at nuværende STÅ-taxameter. For det første skaber
52 STÅ-taxameteret et ensidigt incitament for at få så mange studerende så hurtigt igennem
53 systemet som muligt, og tilskynder dermed ikke til faglighed, kvalitet og fordybelse, men i
54 stedet til en samlebandslogik. For det andet er der naturlige udsving i mængden af STÅ, der
55 kan være svære at forudsige, og som heller ikke nødvendigvis afspejler sig i ændringer af
56 uddannelsesinstitutionerne omkostninger. Ligeledes er der en forsinkelse fra at der optages
57 studerende, hvilket kræver finansiering, og til at pengene udbetales. For det tredje skaber STÅ-
58 taxameteret incitament til at uddannelsesinstitutionerne konkurrerer om de studerende i stedet
59 for at etablere meningsfulde samarbejder. Dette viser sig blandt andet ved, at
60 uddannelsesinstitutionerne i stigende grad bruger ressourcer på reklamer og branding frem for
61 reel oplysning og vejledning.

62 Ud over de problemer der er i incitamentsstrukturen, er der store problemer med størrelsen på
63 taxametertaksterne. De nuværende takster er helt utilstrækkelige til at give institutionerne
64 økonomisk råderum til at sikre en ordentlig uddannelseskvalitet. Desuden medfører den
65 nuværende takstinddeling og den måde, hvorpå den enkelte uddannelsestakst fastsættes, at
66 uddannelsesinstitutionerne nogle steder indretter uddannelsernes indhold efter at få højest
67 mulige takst frem for efter, hvad der giver bedst faglig og pædagogisk mening. DSF mener
68 derfor, at alle taxametertaksterne har behov for et akut løft, så de stemmer overens med den
69 enkelte uddannelses reelle behov.

70 **Incitamenter generelt**

71 Økonomiske incitamenter belønner eller straffer opfyldelsen af mål fx gennemførelstid,
72 kvalitet eller beskæftigelse. Mange aspekter af uddannelse er dog svære at måle entydigt.

73 Dermed risikerer økonomiske incitamenter at tilskynde til en forsimplet og mangelfuld tilgang.

74 Økonomiske incitamenter risikerer også at skabe en målforskydning hen mod de parametre
75 der måles på, på bekostning af den brede vifte af formål som vores uddannelser skal opfylde.

76 Endeligt giver økonomiske incitamenter risiko for at skabe negative spiraler hvor fag eller
77 områder, der oplever problemer straffes økonomisk.

78 Ligesom STÅ-taxameteret giver færdiggørelsesbonussen universiteterne uheldige
79 incitamenter til at presse studerende hurtigere igennem uddannelserne.
80 Færdiggørelsesbonussen skal derfor afskaffes og midlerne tilbageføres til uddannelse.
81 Studietidsmodellen straffer universiteterne økonomisk hvis ikke de nedbringer den
82 gennemsnitlige gennemførelstid med forskellige fastsatte mål. Det tvinger flere af vores
83 institutioner til at fastsætte rigide fremdriftsregler for at undgå økonomisk straf. DSF mener
84 derfor, at studietidsmodellen bør afskaffes helt.

85 Tanker om et såkaldt beskæftigelsestaxameter, hvor uddannelsesinstitutionerne belønnes efter
86 graden af beskæftigelse hos dens dimittender, har været foreslået af flere omgange. DSF er
87 modstander af et sådant taxameter. At finansiere uddannelser på baggrund af historiske
88 beskæftigelsesdata er enormt uhensigtsmæssigt. Et Beskæftigelsestaxameter bliver per
89 definition bagudskuende, og et øjebliksbillede af beskæftigelse er en meget fattig forståelse af
90 kvalitet i uddannelse. Samtidig påvirkes beskæftigelse af mange forhold, der intet har med
91 uddannelsen at gøre, og DSF er generelt modstandere af, at der føres beskæftigelsespolitik,
92 gennem vores uddannelser.

93 DSF ønsker at fjerne de nuværende uhensigtsmæssige incitamenter og erstattet dem med en
94 mere holistisk tilgang til uddannelseskvalitet, som sikrer, at uddannelserne er tilstrækkeligt
95 finansieret og kan udvikles både fagligt og didaktisk. Disse parametre skal sikre, at
96 uddannelserne er tilstrækkeligt finansieret, og at det faglige indhold ikke kompromitteres af
97 økonomiske hensyn. Desuden bør en større andel af midlerne tildeles som flerårige faste
98 bevillinger. Det er afgørende for DSF, at
99 fordelingsprincipperne er så gennemsigtige, forudsigelige og administrativt simple at
100 håndtere som muligt.

101 Derfor mener DSF:

- 102 • At der er en række uhensigtsmæssige incitamenter ved STÅ-taxameteret.
- 103 • At alle taxametertaksterne har behov for et akut løft, så de stemmer overens med den
104 enkelte uddannelses reelle behov.
- 105 • At man skal være kritiske overfor de uhensigtsmæssige effekter af de nuværende
106 økonomiske incitamenter i finansieringen af uddannelsesinstitutionerne.
- 107 • At en større andel af midlerne skal fordeles som flerårige faste bevillinger.
- 108 • At færdiggørelsesbonussen i sin nuværende form og studietidsmodellen skal afskaffes
109 og midlerne tilbageføres til uddannelse.
- 110 • At indførelsen af et beskæftigelsestaxameter er uhensigtsmæssig.

111 Basismidler

112 Basismidlerne er grundstenen for den frie og uafhængige forskning, og store dele af
113 uddannelsesinstitutionernes øvrige virksomhed. En tilstrækkelig finansiering af forskning er
114 også grundlaget for forskningsbaseringen af vores uddannelser. Basismidlerne har den fordel,
115 at de er frie, det vil sige ikke tildelt til specifikke projekter, og at de tildeles som en fast

116 tilregnelig bevilling til uddannelsesinstitutionen. Derfor er en tilstrækkelig mængde
117 basismidler helt essentielt for vores institutioner.

118 Størrelsen på basismidlerne er dog meget forskellig fra institution til institution og tildeles i
119 høj grad på baggrund af historiske forhold. Det er afgørende for DSF, at fordelingen af
120 basismidler er så gennemsigtig som muligt, og at midlerne er fordelt efter de reelle behov på
121 uddannelsesinstitutionerne. DSF arbejder for et generelt løft af basisbevillingerne. Det er
122 vigtigt at understrege at alle vores institutioner oplever en utilstrækkelig finansiering, og der
123 er behov for flere midler til sektoren samlet set.

124 På alle institutioner er basismidlernes størrelse på et kritisk lavt niveau og dermed til stor
125 skade for uddannelseskvaliteten. Det er uacceptabelt når basisbevillingernes størrelse betyder,
126 at de ikke kan sikre en tilstrækkelig undervisning og kvalitet, og medfører nedskæringer på
127 uddannelse. Derfor arbejder DSF for, at alle institutionerne, får et løft af deres bevillinger, så
128 der er gode betingelser for at udbyde god, forskningsbaseret uddannelse.

129 Størrelsen på basismidlerne er generelt de senere år blevet mindre. Det skyldes dels generelle
130 nedskæringer på vores uddannelsesinstitutioner, og dels en omlægning af offentlige
131 forskningsmidler til konkurrenceudsætte puljer. DSF ser en stor værdi i basismidlerne. Derfor
132 bør nedskæringer ophøre og midlerne tilbageføres, og en større andel af de offentlige
133 forskningsmidler bør udbetales som basismidler til uddannelsesinstitutionerne. Det sikre den
134 frie og uafhængige grundforskning, og sikre at institutionerne har tilstrækkeligt med midler til
135 at opretholde deres drift, også når der opleves udsving på uddannelsestilskud og eksterne
136 bevillinger.

137 Sikkerheden i bevillinger er afgørende for institutionernes muligheder for at prioritere og
138 disponere over deres midler og foretage langsigtede investeringer i f.eks. ansættelse af
139 videnskabeligt personale, bedre studiemiljø eller nye bygninger. DSF mener derfor, at
140 basismidler skal gives som flerårige bevillinger. I tilfælde af bevillingsreduktioner skal disse
141 altid fastsættes med minimum fire års varsel, og der skal ske en gradvis tilpasning mod det nye
142 niveau for at undgå store skadelige udsving i institutionernes økonomiske grundlag. Dermed
143 har uddannelsesinstitutionerne altid en rimelig planlægningshorisont og mulighed for at
144 investere.

145 Derfor mener DSF:

- 146 • At Basismidlerne skal fordeles på et så gennemsigtigt grundlag som muligt.
- 147 • At Basismidlerne øges generelt og fordeles efter reelle behov.
- 148 • At institutioner med forholdsmæssigt lave basistilskud i forhold til udgifter skal have et
149 særligt løft af deres bevillinger.
- 150 • At Basismidlerne skal gives som flerårige bevillinger.

151 **Ekstern finansiering**

152 Som beskrevet tidligere gives en større andel af offentlige forskningsmidler gennem
153 konkurrenceudsatte puljer, ligeledes finansieres forskning gennem private fonde og
154 virksomheder. Dette betegnes under et ekstern finansiering.

155 DSF mener grundlæggende set, at finansiering af uddannelser i Danmark er et offentligt
156 ansvar, og at uddannelserne skal finansieres af ubundne offentlige midler, som institutionerne
157 frit kan disponere over. Når basismidlerne er faldene er det dog positivt at den eksterne
158 finansiering af forskningen stiger. Men skævvridningen i finansieringen af forskningen rejser
159 også en række udfordringer. DSF har en forskningspolitik, som beskriver vores analyse af, og
160 holdninger til denne skævvridning.

161 Når forskning finansieres eksternt er det altafgørende at der gives et tilstrækkeligt overhead.
162 Ofte gives der udelukkende finansiering til at dække de direkte omkostninger og ikke afledte
163 omkostninger til bygninger, administration og lignende samt til inddragelse af den
164 pågældende forskning i undervisningen.

165 Derfor mener DSF:

- 166 • At skævvridningen af finansieringen af forskningen rejser en række udfordringer. Disse
167 behandles i DSFs Forskningspolitik.
- 168 • At der skal indføres krav om tilstrækkelig overhead på ekstern finansiering.

169 **Brugerbetaling**

170 Alle skal have mulighed for at tage en uddannelse uanset økonomiske baggrund. DSF er derfor
171 imod enhver form for brugerbetaling. Det er et politisk ansvar, at uddannelserne er
172 tilstrækkeligt finansierede, og finansieringsproblemer må derfor aldrig blive løst ved at
173 udgifter lægges over på de studerende via direkte eller indirekte brugerbetaling. Hvor det er
174 meningsfuldt, mener DSF at studerende bør have samme fradragsmuligheder som
175 lønmodtagere, eksempelvis kørselsfradrag. Derudover bør udgifter til nødvendigheder under
176 studiet, såsom litteratur, arbejdsmaterialer og obligatoriske studieture, være
177 fradragberettigede.

178 Derfor mener DSF:

- 179 • At al direkte og indirekte brugerbetaling er negativt og bør afskaffes.